

Реферат на тему: "Творчість Марселя Пруста, естетичні погляди, творчий метод письменника"

Марсель Пруст

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

З ПРЕДМЕТУ "ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА"

1. Творчість Марселя Пруста, естетичні погляди, творчий метод письменника

Літературний талант виявив ще в роки навчання в ліцеї; у салоні мадам Арман Пруст познайомився з Анатолем Франсом, завдяки якому в 1896 році зумів опублікувати свою першу книгу — збірник розповідей і віршів "Задоволення і жалі". Протягом декількох наступних років переводив на французький статті й інші роботи Джона Рескина. У лютому 1907 року Пруст опублікував у газеті "Фігаро" статті, де спробував проаналізувати два поняття, яким призначено було стати ключовими в його пізній творчості, а саме — пам'ять і почуття провини. Улітку 1909 року він написав есе "Проти Сент-Бева"; згодом з цього есе виріс багатотомний роман, що Пруст писав до кінця життя. У 1913 році роман одержав назву "У пошуках утраченого часу". Перша частина цього мега-романа, "Шлях Свана", побачив світло в 1913 році. Другий роман, "У квітучому саду", одержав у 1919 році премію братів Гонкуров. До своєї смерті від пневмонії в 1922 році Пруст встиг опублікувати п'ять частин циклу; інші були опубліковані посмертно його братом Робером при участі Жака Рив'єра і Жана Польяна, директорів літературного огляду "Nouvelle Revue Francaise".

Марсель Пруст є творцем жанру модерністського психологічного роману. Головним його творчим методом вважається імпресіонізм, але у центральному в його доробку романі "У пошуках втраченого часу", що складається з семи томів, можна знайти ознаки застосування інших прийомів, наприклад, поетичного символізму.

Філософсько-естетичні погляди Пруста частково співпадають із вченням А.Бергсона, його світосприйняття ґрунтується на інтуїтивізмі, тому цей письменник зображує внутрішнє життя як "рух свідомості", навіть простір і час постають у його творах чимось суб'єктивним. Марсель Пруст, узагальнюючи власний життєвий досвід, намагається висвітлити недостовірність і відносність уявлень людини про себе, світ і суспільство, а також непевність самого суспільства. Він доходить висновку про нереальність суспільного життя, неможливість кохання і взаєморозуміння, отже саме існування людини, на його думку, є "втраченим часом", а єдиним реальним сенсом буття — мистецтво.

Питання: чому люди роблять ті або інші вчинки, що спонукає їх чинити саме так, а не інакше, — завжди було одним з головних для серйозних письменників. Хтось пояснював дії людей виключно соціальними чинниками, хтось — метафізичними, хтось — просто наявністю якихось зовнішніх обставин, дехто, у тому числі і Пруст, шукав

відповіді у самій натурі людини, детально зображуючи усі найдрібніші зміни стану душі та поштовхи ззовні, що їх викликали. У вставній щодо роману "У пошуках втраченого часу" повісті "Кохання Сванна" розглянуто надзвичайно тонкий аналіз процесу зародження і розвитку почуття кохання.

Кохання, драматичність якого зумовлена не зовнішніми обставинами, а саме внутрішніми психологічними факторами.

Саме детальність змалювання переходів від одного стану душі до іншого робить майже неможливим спроби переказати ніби простий сюжет повісті: кожна деталь є важливою, кожна можна вважати головною. Попереднє життя героя — і його визнане місце в світі "салонів", попередні стосунки з жінками, наприклад те, що "все, що в цих взаєминах не можна було переносити з місця на місце або ж обмінювати на ще не спізнану насолоду, не важило для нього нічого", естетичні та інші переконання — усе окремо й разом зумовлювало те, чому він закохався в обмежену міщанку Одетту, створивши подумки її образ, що зовсім не відповідав реальному.

Спочатку Одетта не справляє на нього позитивного враження, бо була "гарною тією вродою, до якої він був байдужий, яка не будила в ньому жодної хоті й навіть викликала якусь фізичну відразу". Але, наскільки відомо, перше враження є саме інтуїтивним, бо зазвичай виникає ще до дістання якоїсь конкретної інформації про особу, з якою спілкуються. З такого ставлення Сванн починає, цим, можна сказати, й закінчує, збагнувши зрештою, що: "...я спартолив кращі роки мого життя, я хотів померти лише тому, що безтямно покохав жінку, яка мені не подобалася, жінку не в моєму стилі!"

Як це сталося? На прикладі сваннового кохання Пруст аналізує саме явище заміни у свідомості людини реального образу іншої особи уявним. У випадку зі Сванном першопочатком стає музична фраза, що випадково викликала асоціацію з образом Одетти, що потім доповнюється нашаруванням іншого художнього образу зі фрески. Але ж і музика, і Сепфора Ботічеллі насправді не мають нічого спільного з особистістю цієї жінки. Сванн плутає викликані творами мистецтва відчуття з почуттям зовсім іншого плану і "скоро він виявився здатним обґрунтувати його на непорушних положеннях своєї естетики", а це обґрунтування (вплив розумового компоненту) в свою чергу підсилило ілюзію закоханості до справжнього сліпого кохання. Гірше того, він починає свідомо відкидати всю іншу інформацію про Одетту: "тепер він казав собі, що для того, щоб узнати людину, не треба зважати на думку про неї світу, і на доказ своїх слів протиставляв вигаданій Одетті Одетту справдешню, добру, наївну, Одетту-ідеалістку, майже нездатну брехати". Важко стверджувати, наскільки достовірними були уявлення про неї інших людей, але зрозуміло, що Сванн насправді теж вигадав Одетту, отже йдеться про зіткнення двох однаково суб'єктивних уявлень про ту саму особу.

Поступово кохання до неї стає для Сванна цілим життям, один її образ замінюється другим, потім третім: він бачить і "Одетту-утриманку", і "Одетту — копію матері", але всі ці образи однаково далекі від реальності. Він намагається порвати з нею, але не може, навіть дізнаючись про найгірші факти, що будь-яку нормальну людину в мить

привели б до тьми. Невипадково Пруст називав його кохання "хворобливим". Лише після одруження — досягнення насправді ілюзорної мети — Сванн знову набуває здатність побачити Одетту саме такою, якою вона була, й це прозріння стає його трагедією: втрачений час вже не повернути...

Повість "Кохання Сванна" таким чином є ніби стислим варіантом подання головної ідеї цілого роману. Можна ще зазначити, що в ній простежуються й усі інші особливості творчості цього письменника: стиль, аналітичні роздуми над зміною психологічного стану героя, розкриття психології за допомогою "руху свідомості" тощо. Тож цілком доречно прозу Марселя Пруста вважають одним з найпомітніших і найвидатніших явищ світової літератури.

Текст М.Пруста, надзвичайно ускладнений на синтаксичному рівні (довжина його речень стала "притчею в язицех" для літературознавчої критики, справивши вплив на французьку, англійську і навіть американську літературу ХХ століття), є напрочуд прозорим на рівні лексики. Навіть не складаючи частотного "словника Марселя Пруста" можна відчувати, що автор уникає емоційно-забарвленої, химерної, екзотичної лексики. Його мова настільки мало відхиляється від рівня загального використання в літературі, що її без перебільшень можна назвати "класичною". Хоча французька існує не в меншій кількості "регістрів", ніж, скажімо, українська — і проникнення "нижчих" з них у літературу на годину написання Прустом своєї епопеї вже відбулося — але автор прекрасно обходиться без них.

Романи Пруста також насичені власними назвами, міфологемами, алюзіями, які вимагають коментаря. Принаймні, французьке видання бере до уваги цей факт, коли на 25 сторінках "Приміток" не тільки пояснює французам (!!!), що таке Колеж де Франс, алі й відшукує в тексті Пруста алюзії на Уайльда, Овідія, Шекспіра, Вальтера Скотта, грецький роман, Бокаччо, Дарвіна, Аристофана, Святе Лист, Сервантеса. У тієї годину як українське видання обмежується 8-сторінковим коментарем з поясненням переважливо власних назв.

Якщо подивитись на послідовність романтичної біографії Пруста в романі "У пошуках утраченого часу", можна зрозуміти, що саме життя є розгортання, реалізація деяких символів, а акт думки і становлення людини є розшифровка, здатність зв'язати різні речі в один символ і витягти досвід — чомусь чи навчитися змінити (що те саме) самого себе. В одній з частин роману є такий епізод. Герой наш, Марсель, сам же оповідач своєї юності, згадує про Єлисейські поля, куди його водила нянька грати з іншими дітьми. Граючи, він виявляється біля вбиральні і відчуває якийсь сирий запах, що чомусь заворожує його і діє на нього дивним образом — залишається почуття якогось загадкового враження. Він підходить ближче, розмовляє з дамою, що обслуговує цю вбиральню. Звичайно, це просто запах сечі, але в Пруста стиль без натиску, тому він говорить про запах вогкості, вологості, і описується ця сцена так, як описувалося б якесь знамення, як якби тобі був поданий якийсь дивний знак, що ти зобов'язаний осягнути. У даному випадку це просто запах вогкості. Через кілька років (автор не уточнює — скількох) він відвідує свого дядька по материнській лінії, що

славився тим, що він бонвіван, гурман і відомий своїми любовними захопленнями. Хлопчик прийшов відвідати його, і в кімнаті, у якій він увійшов, було щось обволікаюче, як запах тієї самої вогкості, і промайнула іде від його дядька гостя в рожевому платті. І з тих пір для хлопчика це враження збереглося в пам'яті за назвою "кімната дами в рожевому". Знову заворожливе враження і явище чогось значного для його життя. Чомусь вид і запах цієї кімнати асоціювалися з запахами вбиральні на Єлисейськ полях. До речі, щоб і ви могли розшифровувати, дама в рожевому, побаченим героєм, і була Одетт, згодом коханка Свана — героїня подальшого розвитку подій. Враження "кімнати дами в рожевому" продовжується враженнями взаємин Свана й Одетт, що стануть основними і фатальними для нашого героя. Вони архітепові для його власної любові. Він по коліях, прокладеним Сваном, випробував і проживав свою власну, уже дорослу любов до Альбертини. А в часи любові до Альбертини є ще одне враження — від її поцілунку на ніч, що заміняє йому поцілунок матері, без якого він ще зовсім у ранньому віці страждав, не в силах заснути.

Усі ці речі стали символами, але, будучи розшифровані, перетворилися в одна проста подія, простої стан душі людини, що довгостроково переглядає, у різних місцях простору й у різні часи. Яка подія? Єдино доступна для нього форма любові — це обволікатися, як у вологому материнському лоні: запах убиральні був можливою для даної людини, йому призначеною формою любові. Ця можливість знову і знову говорить про себе і розігрується, коли він випадково в будинку дядька побачить пропорхнувшю мимо даму в рожевому, і вона запам'ятається йому, чомусь сполучившись із запахом вологості. І не випадково, що вона виявиться Одетт, коханкою Свана, що Сван ревнував і в який, мабуть, бідував так само, як Марсель — у материнському поцілунку. Іншими словами, він шукає такий світ, з якого не треба було б виходити назовні і який увесь час тебе б ніжно обволікав. От що з ним відбувалося насправді, і він зміг це описати і зрозуміти, опанувавши тим самим собою і зупинивши в собі це. Фактично весь роман є прощання шляхом листа, рятування себе від материнського комплексу, у якому любов ототожнюється з материнським лоном. Така любов несе тільки борошна ревності і залежності, воно може бути тільки нещасливою, розриваючи серце, і, головне — не може бути самостійним джерелом радості. І коли Пруст пише, те це означає, що він опановує в собі тим, що в нас робить от ці події, він опановує "sens commun", загальною сутністю, що робить їх у ньому. Чи здригнувся ти у вбиральні на Єлисейськ полях, чи очманів від шелеста плаття жінки в рожевому, чи придушила тебе любов Свана до Одетт як архетипический шлях, що ти змушений проходити, чи ти чекаєш поцілунок Альбертини, як колись чекав поцілунок матері. Тут відбувається як би наступне: акт побудови тексту свідомості, розриваючи цю залежність, вбирає в себе простір і час, і здатний сам бути джерелом станів і почуттів, у тому числі радості любові. І тоді, скажемо, Пруст здатний переключити себе на любов, у якій немає чекання нагороди у виді обволікаючого тебе материнського лона. Адже це навіть збіглося з біографією самого Пруста. Коли він писав роман "Утікачка", розігравалася любовна історія автора з його секретарем на прізвище Агостинелли, що

жив майже що на положенні бранця зі своєю дружиною в його будинку (Пруст мав потребу в постійній присутності цього бранця), і зник з його життя приблизно так само, як Альбертина, — по своїй волі він вирішив вивчитися на льотчика, утік з будинку Пруста і пізніше загинув під час авіакатастрофи.

Тим самим Пруст показав собі, що насправді відбувається, зібравши символом усі ці розірвані речі, що послідовно йдуть. І цим він відрізнявся від Свана, що, розчарувавши, утратив здатність любити і почувати, а Пруст за допомогою листа (мистецтва) придбав і зберіг цю здатність, але вже в іншому виді, чим та, котрої його наділила доля. Я повторю основну ідею: думка відбувається як акт, що вбирає в себе простір і час, і замість розірваних просторово-тимчасових місць, де і коли щось відбувається, сам акт стає джерелом подій і думок.

2. Ірвін Шоу. Творча спадщина письменника.

Широка соціальна картина Америки у романі "Багатий, бідний"

Справжнє ім'я — Ірвін Гілберт Шамфорофф [Irwin Gilbert Shamforoff]. Народився в США, у нью-йоркському районі Бронкс, у родині євреїв-іммігрантів з Росії.

Дитячі і юнацькі роки він провів у Брукліні, де в 1934 році закінчив зі ступенем бакалавра Бруклінський коледж. Потім Ірвін Шоу писав сценарії на радіо для популярних шоу "енды Гамп" і "дык Трейсы", пізніше недовгий час працював сценаристом у Голлівуді. У 1935 році з'явилася перша п'єса Шоу — "похороніть мертвого", через рік поставлена на Бродвеї. Після повернення до Нью-Йорка його оповідання почали публікувати журнали "нью-йоркер" і "есквайр", а в 1939 році був випущений збірник оповідань "моряк із Бремена".

Ірвін Шоу досить рано знайшов літературну популярність, щоправда, спочатку як драматург, автор голосної антивоєнної п'єси, написаної під впливом громадянської війни в Іспанії, — "Передайте мертвих землі" (1936), а вже потім як автор розповідей і романів.

У Росії та Україні про І. Шоу заговорили після того, як переклади його книг — тричі — ставали важливим явищем літературного життя. Мова йде про романи "Молоді леви" (1948, рос. пров. 1961), "Багатий, бідняк" (1970, рос. пров. 1979), "Вечір у Візантії" (1973, рос. пер. 1976), до речі, самих значних у чималій спадщині письменника, що ставили принципові проблеми: у 40-і роки — боротьби з фашизмом, пізніше — болючі питання 60-х, відзначених у США матеріальним благополуччям і духовною кризою, принаймні в інтерпретації Шоу й інших американських прозаїків.

Не буде перебільшенням сказати, що "червоні тридцяті" з їхньою духовною атмосферою визначили головні риси більш ніж піввікових творчих шукань Ірвіна Шоу.

У романах Шоу завжди є присутнім докладно і точно виписаний соціальний контекст, що поступово починає відігравати роль могутньої сили, що протистоїть головному герою і спокушає його в особі свого повноправного представника. Чи може людина встояти і зберегти себе у ворожих для нього обставинах — основна тема творів Ірвіна Шоу. Тема не нова, але кожна епоха висуває своїх героїв, і розповісти про їх так, щоб це було цікаве читачу, під силу лише талановитому письменнику.

Розповіді про американців Ірвін Шоу писав усе життя.

В роки Другої світової війни Ірвін служив в американській армії уоррент-офіцером, воював у Північній Африці і Європі, був свідком звільнення Парижа. Його військові враження лягли в основу роману "молоді леви" (1948), на частку якого випав величезний успіх — він став бестселером і був до того ж високо оцінений критикою. У 1951 році був опублікований другий роман Шоу, і тоді ж письменник залишив США, де щосили розгорнулася компанія маккартизму. Чверть століття він провів у Європі, жив у Франції і Швейцарії. Помер 16 травня 1984 року в Давосі (Швейцарія).

Щодо найбільш відомих романів цього письменника, то можна одноосібно виділити роман "Багатий, бідний", який наробив чимало шуму в літературній критиці багатьох країн світу. У своєму всесвітньо відомому романі "Багатий, бідняк" (Rich Man, Poor Man), який був написаний і опублікований у 1970 р. відображена досить широка соціальна картина Америки.

Так, події розгортаються з 1945 р. Незвичайна родина Джордахов живе в місті Порт-Піліпі. У цій родині ніхто нікого не любить. Батько, Аксель Джордах, працює у власній пекарні і ненавидить і цю роботу, і цю країну. Його дружина вважає, що він погубив її життя і її мрії. Вихована в суворих правилах у монастирському притулку, виконання подружніх обов'язків вона сприймає як жах. Усі троє дітей мріють вирватися з родини. Старша дочка Гретхен працює в конторі цегельного заводу Бойлана, а по вечорах чергує в госпіталі. Мріє стати акторкою. Вона вірить, що один раз з нею відбудеться щось незвичайне і щось захоплююче. Молодший син Томас — маленький гангстер. Він дуже любить битися й одержує задоволення від власної жорстокості. Удома він не чує жодного доброго слова. Його старшому брату Рудольфові, мазунчику батьків, здається, що від брата навіть пахне, як від лісової звірюки. Сам Рудольф мріє стати багатим. У нього є деяке представлення про те, як цього досягти.

Дев'ятнадцятирічна Гретхен — красуня. Чоловіки її не цікавлять, але поранені з госпіталю, де вона чергує по вечорах, не проти розважитися з нею. Двоє видужуючих негрів запрошують її провести з ними суботу за містом, за що обіцяють заплатити вісімсот доларів. З думкою "ні, ніколи" у суботу вона сідає в автобус і виявляється недалеко від призначеного місця. Випадково проїжджаючи мимо на машині Теодор Бойлан, власник цегельного заводу, запрошує її в ресторан. Після вечері нетвереза Гретхен розповідає йому про свою пригоду, що невідбулася. Тедді відвозить її до себе в особняк на пагорбі, а на інший день Гретхен на своєму робочому столі знаходить конверт, у якому лежить згадана нею сума — вісімсот доларів. Вона стає коханкою Тедді Бойлана. Але нерозлучний приятель Томаса (син бухгалтера цегельного заводу і племінник священика), що підбиває його на різні витівки, вистежує Гретхен.

Самотній і, по суті, нещасливий сорокалітній Тедді Бойлан зав'язує з Рудольфом приятельські відносини, пропонує йому своє заступництво при надходженні в коледж і гроші на навчання. Його пропозиція Гретхен залишається в стилі. Але Рудольф спілкується із сестрою і знає, що їй не потрібний містер Бойлан. Вона цілком щаслива — працює статисткою в театрі і збирається заміж за Виллі Еббота, що заробляє на

життя, пописуючи рекламні статейки.

Томас спокійно працює, поки не виявляється його зв'язок із двадцятип'ятилітньою покоївкою Клотильдой. З нею Томас уперше довідається, що значить любов і турбота. Але дядько Харольд давно домагається її прихильності, і вона змушена уступити. Томас у розпачі — він нічого не може для неї зробити, адже йому всього шістнадцять років. Незабаром Томаса саджають у в'язницю за обвинуваченням у зґвалтуванні неповнолітніх двійнят із самої багатії в Елізіуму родини, з якими, однак, спить усе місто. За його звільнення Аксель віддає п'ять тисяч доларів — усі гроші, відкладені на навчання Рудольфа. Вночі в пекарні він кладе в одну з булочок щурячу отруту — своє останнє послання цьому світу, щоб провчити людство. Потім сідає в човен, і неспокійні хвили великої ріки несуть човен до океану. Тіло його так і не буде знайдено.

1949 р. Побродяжничав по дорогах Америки, Томас улаштовується працювати в спортивний клуб. Тут він починає учитися боксу, і дуже успішно. Усе це час він не одержує від родини ніяких звісток. Піймавши за руку kleптомана, одного з багатих членів клубу, Томас шантажем вимагає у нього гроші — п'ять тисяч доларів, щоб повернути батька. Але в Порт-Пилипі він не знаходить своєї родини, навіть будинку з пекарнею вже не існує. Гроші Томас залишає в банківському сейфі.

1950 р. на засоби Бойлана Рудольф закінчує коледж у маленькому містечку Уїтбі. Мати він теж перевозить туди. Ще студентом він починає працювати в місцевому універмазі комірником, потім продавцем, коло його обов'язків поступово розширюється, заробіток росте. Хазяїн універмагу Дункан Колдервуд дуже цінує Рудольфа і пропонує йому посада помічника керуючого. Довідавшись, що він збирається залишитися в цій дірі, дівчина Рудольфа кидає його.

1960 р. Гретхен розводиться з Ебботом і виходить заміж за талановитого кінорежисера Колина Берка, що гине в автокатастрофі.

Рудольф купує для своєї матері будинок в Уїтбі. Дві операції і віра в гроші буквально відроджують її. Вона обожнює робити дрібні і великі покупки для будинку і навіть два рази в тиждень грає в бридж. А її син, чернець-комерсант, що дала обітниця багатства замість обітниці убогості, накінець жениться на чарівній дівчині Джин Прескотт. Вона працює фотографом, виконує замовлення для різних журналів. Але після весілля вона визнається Рудольфові, що казково багато — у неї є величезна спадщина.

Після невдалого матчу в Парижі, де його в перший раз у житті нокаутують, Томас змушений працювати за копійки спарингом-партнером у претендента на чемпіонський титул. Правда, Томас не без задоволення спить з його дружиною. Під час з'ясування відносин Томас так б'є майбутнього чемпіона, що змушено ховатися. Він улаштовується матросом на грецький пароплав. Це життя подобається Томасові — немає більше турбот про гроші і ніхто не запитує про минуле. Він поводить тихо і не вплутується ні в які бійки, але один раз йому приходится захистити свого приятеля Дуайера від нападок матроса, що тероризує всю команду. Як впливає покаравши кривдника, Томас не зупиняється на цьому і доводить його до самогубства. У найближчому порту Томасові і Дуайеру приходится зійти на берег. Але вони вже знають, чим зайнятися. У

них є мрія — купити яхту на Блакитному березі, де завжди коштує погода для багатих, і возити пасажирів. Дізнавшись ціни, Томас летить в Америку в надії дістати грошей. І попадає на похорон матері. Тут знову зустрічаються Джордахи. Мати перед смертю прощає усіх. Навіть Гретхен.

Після похорону Томас довідається від Рудольфа, що його п'ять тисяч доларів за цей час перетворилися в шістдесят тисяч. Усупереч радам брата, Томас просить приготувати йому на інший день усі гроші наявними і відразу відправляється з ними в Європу.

1963 р. Голова правління корпорації "Д. ДО, Ентерпрайсіз", співголова торговельної палати Уїтбі, випускник з відмінністю університету Уїтбі, член ради попечителів університету, член до місії по благоустрої Уїтбі і Порт-Піліпа, енергійний і багатообіцяючий комерсант і бізнесмен Рудольф Джордах хоче перекупити ще і місцеву газету. Однак він збирається іти з корпорації. Йому радять зайнятися політикою. Мер Уїтбі вже бачить у ньому свого спадкоємця.

Цього року Джин родить йому дочку Інід.

1965 р. Томас і Дуайер купують яхту в порту Антиб. Томас називає яхту "Клотильдой", на честь своєї єдиної і незабутньої любові. Проплававши два сезони, вони наймають кухарем жінку, англійку Кейт. Вона відразу зачаровує їх своєю простотою, а готує просто божественно. Через тиждень з окремої каюти Кейт перебирається в каюту Томаса.

Томас не залишає надії побачити сина. На його прохання Рудольф наводить довідки і виявляє Уеслі у військовій школі, а в дружини Томаса — дві судимості за проституцію. Пред'явивши директору школи довідку з поліції, Томас без праці відвозить сина із собою.

1966 р. Син Гретхен Біллі учиться в університеті Уїтбі. Відносини з матір'ю в нього дуже натягнуті.

Друга вагітність Джин закінчується викиднем. Вона важко переживає це. Гретхен і Рудольф спостерігають страшну сцену. Джин, п'яна в устілку, сидячи на підлогах у вітальні, молотком методично розбиває свою дорогу фотоапаратуру, Гретхен відразу розуміє, що Джин — алкоголичка, але Рудольф не відноситься серйозно до її застережень.

1967 р. Біллі виключають з університету. Гретхен благає брата скористатися зв'язками у Вашингтоні, щоб врятувати хлопчика від В'єтнаму. Рудольф виконує її прохання — це його остання напівофіційна акція. У відповідь на строгі заходи для боротьби з наркотиками в Уїтбі починаються студентські хвилювання. У вікні університету з'являється збільшена до гігантських розмірів фотографія оголеної Джин. Рудольф негайно віддає поліції наказ за будь-яку ціну очистити будинок, застосовуючи кийки і сльозоточивий газ. Серед студентів є потерпілі. З цього вечора Рудольф уже не мер.

1968 р. Томас приїжджає в Нью-Йорк лікувати отриману на яхті травму і зустрічається з Рудольфом. Той теж виглядає погано. Один із братів тепер не схожий

на боксера, інший — на мера. Джин уже друг раз лікується в клініці від алкоголізму. Рудольф допомагає Томасові оформити розвід. Томас збирається женитися на Кейт, що чекає дитину. На їхнє весілля приїжджають і Гретхен, і Рудольф із Джин і дочкою. Немає тільки Біллі — він в армії, у Брюсселіві. Родина возз'єднується. Але, незважаючи на відсутність спиртного на борті, Джин умудряється напиться, і Томасові вночі приходиться витягати її з брудного портового шинку. При цьому Томас жорстоко б'є людину, що намагається йому перешкодити. Коли вся родина, крім Кейт і Томаса, їде на два дні, ця людина піднімається на борт яхти. Томас одержує важкий удар по голові і вмирає в лікарні від великого крововиливу в мозок. Ранком після кремації яхта відпливає від берега, і Уеслі висипає порох батька в море.

Як бачимо, в даному романі простежується життя американських родин протягом тривалого часу. Твір розкриває внутрішнє сімейне життя, соціальні та економічні ігри "багатих світу цього", показує під час несправедливості американського життя. Роман "Багатий, бідний" є вкрай цікавим і актуальним для прочитання навіть сьогодні.